

Вивчення іноземних мов у системі вищої освіти України відрізняється за типом навчального закладу та його спеціалізацією. У ПДАФКіС, як і у багатьох немовних вузах нашої країни, іноземна мова вивчається на 1-му та 2-му курсі, а також в магістратурі, що є недостатнім для оволодіння іноземною мовою в повному обсязі. Ми приходимо до висновку, що необхідно впровадити наскрізне вивчення іноземних мов з першого по останній курс, та додатковий повторювальний спецкурс з іноземної мови для вступу в «Магістратуру».

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Равлюк Т. А., к. пед. н., асистент кафедри педагогіки та соціальної роботи,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Мосейчук А.В., магістрант соціальної педагогіки

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Україна

Збереження та зміцнення здоров'я, пропаганда здорового способу життя, стимулювання у молоді прагнення до здорового способу життя – один із основних напрямів Цільової комплексної програми «Фізичне виховання – здоров'я нації» (1998), «Концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді» (2004), Державної програми «Репродуктивне здоров'я нації» (2007) та ін. Реалізація положень нормативних документів в закладах освіти можлива за умови організації навчально-виховного процесу, який не зашкодить здоров'ю всіх його учасників і буде спрямований на збереження, зміцнення і формування здоров'я.

Дослідженням окремих аспектів збереження здоров'я займалися В. Бобрицька, Ю. Науменко, Л. Сушенко (методологічні засади організації здоров'язберігального довкілля, формування здорового способу життя), Н. Башавець, Л. Безугла (формування культури здоров'язберігання, організація самостійної роботи з формування культури здоров'я), О. Ландо, Е. Шатрова (модель формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх фахівців). Підтримуємо думку багатьох науковців, що оволодіння здоров'язберігальною компетентністю майбутніми фахівцями можливе в умовах здоров'язберігального соціального простору, який складають «сукупність економічних, соціально-політичних, психологічних, педагогічних, медичних, культурно-духовних умов самореалізації особистості щодо збереження, зміцнення індивідуального та суспільного здоров'я, формування здорового способу життя» [2, с.52].

Питання умов та їх ролі у системі вищої освіти досліджували С. Висоцький, Н. Духаніна, О. Повідайчик, Є. Хриков, С. Шехавцова та ін.

Поняття «компетентність» аналізується вченими Н. Бібік, Л. Ващенко, М. Кухарєв, А. Маркова, А. Новиков, О. Савченко та ін., подекуди утотожнюється з терміном «компетенція». Проте А. Хуторський розмежовує ці поняття: компетенцію розглядає як «наперед задану вимогу (норму) до освітньої підготовки учня», а під компетентністю розуміє «особистісну його якість

(сукупність якостей), що вже набуто, а також мінімальний досвід щодо діяльності в заданій сфері: «компетентність передбачає мінімальний досвід застосування компетенцій» [13].

М. Лехолетова пропонує власне розуміння «здоров'язберігальної компетентності» – це риса особистості, що: проявляється у можливості зберігати і реалізовувати знання, вміння і навички, спрямовані на здоров'язберігальну діяльність; визначається емоційною стійкістю, високою працездатністю, відсутністю тривожності; дає змогу поліпшити стійкість до стресових чинників, виробити навички формального й неформального спілкування, що сприятиме професійному становленню фахівця соціальної сфери [4, с.186]. Здоров'язбережувальна компетентність як інтегральна якість особистості, виявляється у загальній здібності та готовності до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі, заснованою на знаннях та досвіді.

Існує стійкий взаємозв'язок між ставленням викладача ВНЗ до свого здоров'я, його потребою до ведення здорового способу життя, рівнем компетентності у питаннях відновлення всіх аспектів здоров'я та здійсненням відповідного виховного впливу на студентів. Особистісний компонент здоров'язберігальної компетентності майбутніх фахівців соціальної сфери можна розглянути через аспекти складових здоров'я викладача ВНЗ.

Ефективне управління формуванням здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних педагогів і працівників вимагає визначення і створення у ВНЗ відповідних педагогічних умов. До них О. Ландо відносить: активізацію здоров'язберігальної діяльності викладачів і студентів; використання технологій, які сприятимуть формуванню здоров'язберігальної компетентності студентів; організацію конструктивної взаємодії суб'єктів освітнього процесу, спрямованого на формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх фахівців; проведення педагогічної діагностики сформованості здоров'язберігальної компетентності студентів; використання педагогічної та управлінської рефлексії в освітньому процесі ВНЗ [3, с.69].

Т. Веретенко та М. Лехолетова пропонують обґрунтовану класифікацію педагогічних умов для підвищення ефективності формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних працівників під час професійної підготовки: організаційно-педагогічні, психолого-педагогічні та методичні [1]. Врахування зазначених умов у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників підвищить рівень їх здоров'язберігальної компетентності, а саме: прийняття студентами ролі здоров'язберігальної компетентності у досягненні професійної мети; встановлення взаємозв'язків між вивченням навчальних предметів здоров'язберігального спрямування з фаховою діяльністю; усвідомлення необхідності дотримання основних правил здоров'язберігання; здійснення самооцінки, самоаналізу щодо рівня власної здоров'язберігальної компетентності.

До чинників, що негативно впливають на формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних фахівців, М. Шеремета відносить:

безвідповідальне ставлення студентів до власного здоров'я; нервово-психічна напруга в умовах навчання, проживання, темп життя, організація праці та відпочинку; несприятливі соціальні та екологічні умови; невміння знаходити вихід зі стресових ситуацій; відсутність узгодженості у колективі, наявна конкуренція в ситуаціях, коли результат залежить від злагодженості й координації дій усього колективу [5, с. 190].

Педагогічні умови формування суб'єктності майбутніх фахівців у ВНЗ виокремлює С. Шехавцова: спрямованість професійно-педагогічної діяльності студентів на основі інформаційно-комунікативних технологій; спеціальна інтерактивна підготовка до професійної діяльності на основі суб'єкт-суб'єктної педагогічної взаємодії; стимулювання студентів до саморозвитку; набуття практичного суб'єктного досвіду майбутніми фахівцями під час проходження виробничої практики [6, с.419].

Література:

1. Веретенко Т. Сутність і класифікація педагогічних умов формування здоров'язберігальної компетентності майбутніх соціальних педагогів і працівників / Т. Веретенко, М. Лехолетова // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. - 2017. - №1.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф.І.Д. Зверєвої. - 2-ге вид. - К.; Сімферополь: Універсам, 2013. - 536 с.
3. Ландо О.А. Специфика модели управления формированием здоровьесберегающей компетентности будущих учителей начального образования / О.А. Ландо // Педагогічні науки. Scientific Journal "ScienceRise" № 4/1 (9). - 2015. - С.65-71.
4. Лехолетова М.М. Формування здоров'язберігальної компетентності як завдання професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери / М.М. Лехолетова // Україна в гуманітарних і соціально-економічних вимірах: матеріали Всеукр. наук. конференції, 29-30 квітня 2016 р., ДНУ ім. Олеся Гончара. Ч.І. - Дніпропетровськ: Роял Принт, 2016. - С.186-188.
5. Шеремета М.М. Фактори, що негативно впливають на здоров'язберігання майбутніх соціальних педагогів та роль вищих навчальних закладів у їх подоланні / М.М. Шеремета // Дослідження молодих учених у контексті розвитку сучасної науки: Матеріали V щорічної Всеукр. наук. - практ. конференції, 27 березня 2014 р. - К.: Вид-во Київ. ун-ту ім.Б. Грінченка, 2014. - С.187-192.
6. Шехавцова С.О. Поняття "педагогічні умови" в контексті формування суб'єктності майбутніх учителів у процесі фахової підготовки / С.О. Шехавцова // Гуманітарний вісник ДВНЗ "Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди". Додаток 1 до вип.36.Т. VIII (68): Темат. випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". - К.: Гнозис, 2016. - С.413-420.